e-ISSN: 2458-7826

LIBRI

Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi

Journal of Epigraphy, Translation and Review

SAYI / ISSUE VII
2021

e-ISSN: 2458-7826

LIBRI

Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi
Journal of Epigraphy, Translation and Review

Yayın Sahibi | Owned by

Prof. Dr. Murat ARSLAN
Baş Editör | Editor-in-Chief

Prof. Dr. A. Vedat ÇELGİN
Editörler | Editors

Prof. Doç. Hamdi ŞAHİN — Doç. Dr. Burak TAKMER
Danışma Kurulu | Advisory Board

Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL — *Mersin University*
Prof. Dr. François de CALLATAY — *Royal Library of Belgium*
Prof. Dr. Peter Franz MITTAG — *Universität zu Köln*
Prof. Dr. Burcu ERCİYAS — *Middle East Technical University*
Doç. Dr. Emre ERTEN — *İstanbul University*
Prof. Dr. Owen DOONAN — *California State University*
Yayın Editörleri | Publication Editors

Arş. Gör. Fatih YILMAZ — PhD. Tolga KARAHAN
Dergi Sekreteri | Journal Secretary

PhD. Mahmut DEMİR
Redaksiyon | Redactors

PhD. Mehmet Emin TEKİN — PhD. Özgür KAYA
Proofreaders

Öğr. Gör. T. Mikail P. DUGGAN — Arş. Gör. Özge BOZKURTOĞLU
Multimedya ve Web Tasarım | Multimedia and Web Design

Arş. Gör. Fatih YILMAZ — Arş. Gör. Aykan AKÇAY
İletişim | Contact

Akdeniz Üniversitesi
Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü
Akdeniz Eskiçağ Araştırmaları Ana Bilim Dalı
Tel: 0242 227 4400 (4119 – 4127)
www.libridergi.org | libri@akdeniz.edu.tr

LIBRI

Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup Akdeniz Üniversitesi'ne bağlı bir grup idealist akademisyen tarafından çıkartılmaktadır. Değerlendirme süreci biten makaleler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Volume VII: Ocak-Aralık 2021) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır. Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Dergi *Scopus* indeksi tarafından taranmaktadır.

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

MAKALELER / ARTICLES

Nikaia'dan Yeni Yazıtlar XIV – Nikaia'dan Leukai'a/Lefke'ye: Yerleşimler, Miltaşları, Roma Yolu ve Mauricius Köprüsü
Hüseyin Sami ÖZTÜRK 1

"Doğu Lykaonia'dan Yeni Hristiyanlık Dönemi Yazıtları" (Cedrus VIII, 2020, 531-545) için Corrigenda et Addenda
Mehmet ALKAN & İlker IŞIK 97

Two New Inscriptions from the Western Necropolis of Nikomedeia
Hüseyin Sami ÖZTÜRK & Ezgi DEMİRHAN-ÖZTÜRK 203

New Monotheistic Inscriptions and Fragments from Perge
Şenkal KİLECİ 213

Two New Epitaphs from Termessos
Nihal TÜNER ÖNEN & Murat ARSLAN 227

A New Funerary Inscription from Olympos (Lycia) and an Addendum to TAM II 1075
Ezgi DEMİRHAN-ÖZTÜRK 239

New Honorary Inscriptions from Termessos for Emperor Hadrianus and His Wife Sabina
Murat ARSLAN & Nihal TÜNER ÖNEN 245

ELEŞTİRİ / REVIEWS

E. KARACA, *M.Ö. 1. Binde Doğu Trakya*
H. Arda BÜLBÜL 195

KİTAP TANITIMI / BOOK NOTICES

M. A. HACIGÖKMEN, *Türkiye Selçuklu Devlet Adamları*
Emrah DÖLEK 17

Ş. ÖZÜDOĞRU, *Kibyra Kazı ve Araştırmaları Monografi Serisi I, KIBYRA: Kibyra Maior / Caesarea Cibyra*
Şenkal KİLECİ 19

G. J. SELZ, *Sümerler ve Akadlar Tarih, Toplum, Kültür*
Gülsün ACAR 23

J. KLINGER, *Hititler, Hititlerin Yeniden Keşfi*
Naciye KÜÇÜK 25

İ. GEZGİN, *Homo Narrans İnsan Niçin Anlatır? Mit Masal ve Hikâyenin Arkeolojisi*
Tuğçe ORMAN 27

H. DANIŞMAZ, *Urartu Krallığı Yönetim ve Organizasyon*
Gülsün ACAR 175

A. GREGORY, *Evreka! Bilimin Doğuşu*
Meryem KARAKURT 179

K. SESSA, *Daily Life in Late Antiquity*
Deniz AKDENİZ 183

J. BURCKHARDT, *Yunan Kültür Tarihi*
Eren NACAK 185

M. YILMAZ, *Babasız Doğma Fenomeni Kutsal ve Sanat İlişkisine Yönelik Bir Yorumlama*
Gülsün ACAR 189

C. M. CIPOLLA, *Fatihler, Korsanlar, Tüccarlar*
Meryem KARAKURT 193

E. AKYÜREK (Ed.), *Alakent Kilisesi-Myra'da Bir Bizans Yapısı (12.-13. Yüzyıllar)*
Uğur YALÇINKAYA 223

E. DOĞER (Ed.), *Aigai (Aiolis) 2004-2016 Çalışmaları*
Adem YURTSEVER 235

A. ROBERTS, *Eski Çağ'ın Büyük Komutanları MÖ 1479-MS 453*
Fatma Nur KONUKMAN 253

A. SEYREK, *Medeniyete Yön Veren Uygarlıklar: Bizans*
Nur ÖZEN 259

A. KALDELLIS, *Bizans: Roma Diyarında Etnisite ve İmparatorluk*
Sabina NAZAROVA 261

S. DURUGÖNÜL, *Roma Devlet Kabartmalarında Propaganda ve 'Sanat'*
Benay ÖZCAN ÖZLÜ 263

J. MARSHALL, *Bağdat'tan Kalan Miras Yunan Bilimi Nasıl Korundu ve Geliştirildi?*
Emrah GÜMÜŞTAŞ 267

E. M. CHAMPION, *Virtual Heritage: A Guide*
Eren NACAK 271

A. DENKEL, *Anlam ve Nedensellik*
Meryem KARAKURT 275

İ. GEZGİN, *Sanatın Mitolojisi Sanat Ne Anlatır? Mağara Duvarlarından Antik Çağın Sonuna*
Fatma Nur KONUKMAN 277

T. R. MARTIN, *Perikles*
Benay ÖZCAN ÖZLÜ 283

J. WIESEHÖFER, *Erken Pers Antik Bir Dünya İmparatorluğu'nun Tarihi*
Emrah GÜMÜŞTAŞ 287

LIBRI
www.libridergi.org

Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi
Journal of Epigraphy, Reviews and Translations

Sayı **VII** (2021)

E. DOĞER (Ed.), *Aigai (Aiolis) 2004-2016 Çalışmaları*. İstanbul 2021. Ege Yayınları, 290 sayfa (Bibliyografya ve İndeks ile birlikte). ISBN: 786057673923

Adem YURTSEVER

OPEN ACCESS JOURNALS

Libri: Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi'nde bulunan içeriklerin tümü kullanıcılara açık, serbestçe/ücretsiz "açık erişimli" bir dergidir. Kullanıcılar, yayıncıdan ve yazar(lar)dan izin almaksızın, dergideki kitap tanıtımlarını, eleştirileri ve çevirileri tam metin olarak okuyabilir, indirebilir, dağıtabilir, çıktısını alabilir ve kaynak göstererek bağlantı verebilir.

Libri, uluslararası hakemli elektronik (online) bir dergi olup değerlendirme süreci biten kitap tanıtımları, eleştiriler ve çeviriler derginin web sitesinde (libridergi.org) yıl boyunca ilgili sayının içinde (Sayı VII: Ocak-Aralık 2021) yayımlanır. Aralık ayı sonunda ilgili yıla ait sayı tamamlanır.

Dergide yayımlanan eserlerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Atıf Düzeni Yurtsever A. 2021, *Aigai (Aiolis) 2004-2016 Çalışmaları.* Ed.: E. Doğer*, Libri* VII, 235-238.

Geliş Tarihi: 13.12.2021 | Kabul Tarihi: 24.12.2021

Elektronik Yayın Tarihi: 28.12.2021

Editörya: Phaselis Research Project
www.libridergi.org

LIBRI

Geliş Tarihi: 13.12.2021
Kabul Tarihi: 24.12.2021
Elektronik Yayın Tarihi: 28.12.2021

Epigrafi, Çeviri ve Eleştiri Dergisi
www.libridergi.org
LIBRI VII (2021) 235-238

E. DOĞER (Ed.), *Aigai (Aiolis) 2004-2016 Çalışmaları*. İstanbul 2021. Ege Yayınları, 290 sayfa (Bibliyografya ve İndeks ile birlikte). ISBN: 786057673923

Adem YURTSEVER*

Antik Aiolis Bölgesi kentlerinden biri olan Aigai antik kentinde sürdürülen araştırmaları içine alan ilk bant yayımlanmıştır. Eser içerisindeki makaleler alanında uzman ekip üyeleri tarafından kaleme alınmıştır. Antik kent üzerinde yürütülmekte olan araştırmalarda elde edilen yeni bulgular ve bu bulguların ortaya çıkardığı yeni sonuçlar paylaşılmaktadır. Bu bakımdan Türk ekip başkanlığındaki bu ilk bandın hem bölge için hem de bölgeye komşu olan çevre kentler için oldukça önemli olduğu, sonuçlarının ise dikkatle takip edileceği açıktır.

Kitap içeriği; araştırma tarihçesi, ulaşım ve gezi güzergahları, kentin tarihçesi, sınırları, kültleri ile birlikte 2004-2016 yılları arasında gerçekleştirilen kazı çalışmaları aktarılmaktadır. Her bir çalışma sahası ayrı bir bölüm altında ele alınmış, bu bölümlerde ele geçen bulgu, buluntu ve değerlendirmelere yer verilmiştir. Giriş bölümünde aktarılanlar kazı çalışmalarının nasıl başlatıldığı, karşılaşılan zorluklar ve araştırma evinin şimdiki durumunu sunmaktadır. Araştırma tarihçesi ise son derece ilgi çekici olmasının yanı sıra pek çok bilim insanının, yerli ve yabancı, sunduğu katkılar aktarılmıştır. Kent üzerinde sürdürülen araştırmalardaki ilk verilerin 15. yüzyılda elde edilmiş olabileceği, buna karşın kente asıl ilginin D. Baltazzi, W. M. Ramsay, S. Reinach'ın Nemrut Kalesi (Aigai) gözlemleri ile başladığı belirtilmiştir. Bununla birlikte, kentin adının ilk kez, ekip üyeleri ile birlikte, Ramsay tarafından tespit edildiği vurgulanmıştır. İlk bilimsel çalışmalar için 1886 yılında Müze-i Hümâyûn Müdürü Osman Hamdi Bey'den izin alınarak çalışmaların başlaması hakkında bilgilere yer verilmiştir. Bu araştımalara R. Bohn'un başkanlık ettiği, C. Schuchhardt'un epigraf, A. Senz'in ise mimar olarak yer aldığı, ekibin karşılaştığı sorunlar ile birlikte araştırma süreci aktarılmıştır. Araştırma başkanlığını Türk ekibin yaptığı çalışmalar ise 2004 yılında başlamıştır. Bu süreç ve emeği geçen kişilerin onore edildiği satırların oldukça ilgi çekici olduğunu belirtmek gerekir. Kitabın bir diğer başlığında ise kente erişimi sağlayan eski ve yeni ulaşım yolları ile birlikte kentin nasıl gezilebileceğine dair bilgiler yer almaktadır.

Kitabın önemli bir bölümü kazı buluntularının katkılarıyla yeniden ele alınan Aigai tarihine ayrılmıştır. Bu bölümde Aiol kolonizasyonuna dair bir durum tespiti yapılmıştır. Bu tespite göre kolonizasyonun sorgulanması gerektiği ve kitlesel bir göç hareketinin varlığını destekleyecek bulgulara henüz erişilmediği ortaya konmuştur. Böylece Yunan kolonizasyonuna getirilen bazı haklı eleştirilerin ne denli doğru olduğu bir kez daha ortaya konmuştur. Kentin kuruluş tarihi için, seramik buluntulardan yola çıkarak, MÖ VIII. yüzyılın son çeyreği ile VII. yüzyılın ilk çeyreğine vurgu yapılmıştır. Kentte gerçekleştirilen ilk yüzey araştırmalarında yayınlanan mimari parçalardan yola çıkarak Aigai'de Arkaik Dönem'den itibaren önemli yapıların olduğu önerilmiştir. Hellenistik Dönemin, özellikle MÖ 280-133 yıllarının, Aigai kentinin en parlak dönemi olduğu kabul edilmekte-

* Dr., Anadolu Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı, Eskişehir. ayurtsever@anadolu.edu.tr | 0000-0002-6727-9873

dir. Bu süreç kentteki pek çok önemli yapının inşa edildiği zaman dilimi olarak öne çıkarılmıştır. Daha sonra MÖ II. yüzyıl sonu ila MÖ I. yüzyılda, Augustus'un iktidara gelmesi sürecine kadar, yerleşime dair izlerin oldukça azaldığı, Augustus iktidarı ile yerleşime dair izlerin tekrar artış gösterdiği kazılar yolu ile belgelenmiştir. Kentteki yaşam Roma İmparatorluk Dönemi süresince devam etmiş, Geç Antik Çağ'da çeşitli saldırılar ve ekonomik sebeplerle gittikçe küçülmüş (MS IV-VI. yüzyıl), Bizans Dönemi'nde ise kısmen de olsa varlığını sürdürmüştür. Kentin 1300'lü yılların başında terk edildiği belirtilmiştir. Kentteki Türk Dönemi'ne dair veriler ve tarihi belgeler ise oldukça detaylı olarak aktarılmıştır. Belirtilen tarihsel sürecin detaylı olarak ortaya konabilmiş olması sürdürülmekte olan kazı ve araştırma faaliyetlerinin ne denli kapsamlı olduğunu göstermektedir. Kentin sınırları ve arazisi üzerinde yapılmış araştırmalar ise kırsal ve merkez kent arasındaki ilişkiyi açıklamakta, kentin gelişimine katkı sağlayan unsurlar tartışılmaktadır. Topoğrafyanın detaylı olarak incelenmesi, kırsal ve kent arasındaki bağlantı ve bunlara dair izlerin aktarılmış olması çalışmanın değerini arttıran önemli etkenlerdir.

Aigia araştırmalarının bir bölümü de kentin kültleri üzerine ayrılmıştır. Bu bölümde, araştırma faaliyetleri süresince ele geçen arkeolojik ve epigrafik verilerden yola çıkarak kentin kült karakteri yorumlanmıştır. Aigai ve komşusu olan Pergamon kentinde görülen ortak kültlere dikkat çekilmiştir. Bununla birlikte, önemli derecede öne çıkan; Apollon, Athena, Zeus, Hestia Bollaia (Hestia Boulaia), Demeter-Kore ve Ana Tanrıça Kültlerinin özellikleri ele alınmıştır. Arkeolojik veriler ile desteklenen çalışmada kentin kutsal alanları ve bu alanların özelliklerine dair önemli bilgiler paylaşılmıştır.

Aigai araştırmalarının önemli bir bölümü 2004-2016 yılları arasındaki kazılar ve bu kazılardan elde edilen sonuçların ele alındığı bölüme ayrılmıştır. Hellenistik Dönem'de tam bir *polis* karakteri oluşturan kentin tepe yerleşim modeline sahip olduğu ve etrafının surlarla çevrelendiği belirtilmiştir. Kentin topoğrafik durumu ve yerleşim sistemi savunma sisteminin oluşmasında etken unsur olarak öne çıkmıştır. Arkaik Dönem surlarının başlangıçta nisbeten küçük bir alanı çevrelediği, Hellenistik Dönem'de sur sisteminin genişletildiği aktarılmıştır. Kuleler ile desteklenen savunma sisteminin genişletilmesi ve güçlendirilmesinde dönemin sosyo-ekonomik/politik şartlarının önemli bir etken olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte surların çevrelediği kentin sokak ve cadde sistemi ile birlikte bunların ulaştığı meydan ve yapı stokları hakkında kapsamlı bilgiler sunulmuştur. Antik kentlerde sağlıklı bir kent planının meydana getirilmesi ve şehirciliğin anlaşılabilmesi için cadde ve sokak sistemlerinin iyi çalışılması elzemdir. Aigai'de cadde ve sokak sistemi üzerinde sürdürülen çalışmalar kentin şehirciliğini anlaşılır kılmaktadır. Dahası bu çalışmalar suyun tedarik edilmesi, saklanması ve dağıtım sistemi (kanalizasyon) hakkında bilgi edinilmesini sağlamıştır.

Çalışmanın önemli bir diğer bölümü kent içerisindeki yapılara ayrılmıştır. Bu kapsamda Türk araştırma ekibinin ilk irdelediği yapılardan biri olan Bouleuterion tanıtılmıştır. Söz konusu yapının bulunduğu alanda daha eski bir yapının yer aldığı, sonraki süreçte bu yapının genişletildiği belirtilmektedir. Buna göre yapılar Eski ve Yeni Bouleuterion olarak isimlendirilmiştir. Eski yapı MÖ IV. yüzyılda, genişletilen yeni yapının ise MÖ II. yüzyılda (MÖ 150 yılından hemen sonra) inşa edildiği aktarılmıştır. Söz konusu tarihlendirme tarihsel olayların yanı sıra alanda ele geçen seramikler yolu ile desteklenmiştir. Eski yapı planını tekrar eden Yeni Bouleuterion'un dikdörtgen planlı olduğu ve üç ana mekandan meydana getirildiği anlaşılmaktadır: portiko, toplantı salonu, prytaneion. Belirtilen mekanlardan sadece prytaneion'un işlevi tartışmalıdır. Yapıdan ele geçen üç boyutlu plastik eserler ve kabartmaların kaliteli işçiliği kentin bu süreçteki zenginliğini dışa vurmaktadır.

Kentin bir diğer önemli kamu yapısı olan agora üzerindeki araştırmalar önemli sonuçları ortaya çıkarmıştır. Aşağı ve Yukarı Agora olarak isimlendirilmiştir. MÖ II. yüzyılın ortasından sonra

üç katlı agora binasının yeniden şekillendirilmiş olduğu, bugün ayakta duran duvarların büyük bir bölümünün bu döneme ait kısımları içerdiği belirtilmiştir. Bununla birlikte Agora ve Bouleuterion ile ilişki bir cadde tespit edilmiş ve açığa çıkarılan bu caddeye kazıcıları tarafından Agora Caddesi adı verilmiştir. Kamu yapılarına ulaştığı tespit edilen bu caddenin açığa çıkarılması kent planlamasının (şehirciliğin) anlaşılabilmesi bakımından önemlidir. Belirtilen alanda yapılan kazı çalışmalarından biri de Makellon'da gerçekleştirilmiştir. Tamamen ortaya çıkarılan bu yapının plan özellikleri ve kazılar neticesinde ortaya çıkarılan su ile ilişkisi burasının bir Makellon olduğuna dair güçlü veriler sunmuştur. Makellon ile birlikte agoraya ait dükkan kazıları, nekropol, akropolis, kentin kapıları ve Hellenistik surlar üzerinde de kazı ve araştırma çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar ve elde edilen sonuçlar detaylı olarak aktarılmış, nekropol araştırmaları bölgenin flora ve faunasını da içine alacak şekilde değerlendirilmiştir.

Aigai kentinde sürdürülen araştırmalarda sarnıçların detaylı olarak ele alınmış olması önemlidir. Çünkü, antik kentlerde su, günümüzde de olduğu gibi, insan yaşamının devam edebilmesi noktasında önemli bir gereksinimdir. Bu nedenle araştırmaların önemli bir bölümünün su temini, saklaması, dağıtımı gibi konuları içine alacak şekilde genişletildiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda kitap içerisindeki önemli bir bölüm sarnıçlara ayrılmıştır. Bahsi edilen kısımda sarnıçların tipleri, kullanım şekilleri, suyun dağıtımı ve yapıların tarihlendirilmelerine yer verilmiştir. Söz konusu bölümün diğer araştırmalar için de önemli karşılaştırma örnekleri sağlayacağı açıktır. Bununla birlikte, belirtilen bölümde detaylı olarak tanıtılan yapıların plan, kesit ve görünüşü içine alacak şekilde detaylı bir görselinin yayına eklenmesi güzel olabilirdi. Bu noktada diğer yapılar için de benzer bir beklenti içerisinde olduğumu belirtmem gerekir. Benzer bir beklenti yapıların metin kısmında detaylı olarak aktarılan, ancak çizim veya görsellerine yer verilmeyen blokları için de geçerlidir. Buna göre, Aigai kentinin gymnasionu; mimarisi, planı, yapı unsurları bakımından bölge ve çevre kentler için oldukça önemli bulgulara sahiptir. Bu bölümde detaylı ölçüleri ile birlikte irdelenen blokların çizim veya görselleri metne eklenmiş olsaydı bu önemli yapının okuyucu tarafından daha iyi anlaşılması sağlanabilirdi.

Çalışmanın gymnasion kısmında palaestra içerisinde yer alan bir yapının Alman araştırmacılar tarafından tapınak olabileceği aktarılmış, ancak bu yapının ephebeion olabileceği belirtilmiştir. Anadolu'daki Hellenistik Dönem Gymnasionlarında, buna Roma İmparatorluk Dönemi hamam-gymnasiumları da dahil edilebilir, ephebeionlar daha çok palaestrayı çevreleyen stoanın arkasında konumlandırılmış kapalı ve özel mekanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu mekanlar Hellenistik Dönem'de öne çıkarılmış, Roma İmparatorluk Dönemi'nde "Kaisersaal" olarak isimlendirilen mekanların öncüsü olmuştur. Gymnasionların plan tipi ve özel mekanları Hellenistik Dönem'de söz konusu yapı tipinin karakteristik bir özelliği olarak kalıcı hale gelmiştir. Palaestranın merkezinde bir ephebeion olarak tasarlanmış örnek ise Hellenistik Dönem gymnasionlarında henüz bilinmemektedir. Bu bakımdan söz konusu yapı belki Alman araştırmacıların belirttiği gibi bir tapınak olabilir. Belki de gymnasion tanrılarına adanmış bir tapınak? Şimdilik bu önemli yapı hakkında yeni verileri, yayınları ve yorumları beklemek durumundayız.

Gymnasion Hamamı olarak isimlendirilen hamam yapısı ise anlaşıldığı kadarı ile kentin önemli bir Erken İmparatorluk Dönemi yapısıdır. Gymnasiona oldukça yakın olduğu anlaşılan hamamın yer tercihi son derece bilinçli bir tercih olmalıdır. Çünkü gymnasionların Erken İmparatorluk Dönemi'nden itibaren hamam yapıları ile birlikte tasarlandığı, Hellen Gymnasionunun tonozlu Roma hamamı ile birleştirilerek hamam-gymnasium komplkesleri meydana getirildiği bilinmektedir. Aigai kentindeki araştırmalarda hamamın MS 17 depreminin ardından inşa edildiği tespit edilmiştir. Bu durumda belki de söz konusu hamam Pergamon'daki Büyük Gymnasion veya Priene'deki Yukarı Gymnasion'da olduğu gibi Anadolu'nun en erken Hamam-Gymnasium komplekslerinden biri olabilir. Şimdilik bu düşünceyi destekleyecek verileri sunmak mümkün değildir. Kentin

daha büyük boyutta basılmış, yeni araştırmalar ile güncellenmiş kent planı veya bahsi edilen yapıların birbiri ile olan ilişkisini gösterecek yapı planlarını incelemek gerekir. Bununla birlikte, yapıların detaylı çalışılmalarını da ayrıca beklemek durumundayız. Belirtilen yapıların dışında kentin tapınaklarının ve tiyatrosunun aktarıldığı bölümde detaylı bir tanım yapılmış, ayrıca bu yapıların tarihlendirilmeleri ile ilgili bilgiler sunulmuştur.

Aigai kentinde son yıllarda sürdürülmekte olan kazı ve araştırmalar yeni veriler sunmuştur. Özellikle son birkaç yıldır bu kentin adı gerek sosyal medyada gerekse farklı başarılı çalışmalar ile öne çıkmaya başlamıştır. Bu süreçte sıklıkla adını duyduğumuz kent hakkında yayımlanmış olan kazı bandı önemlidir. Ayrıca bu bandın uzun yıllar sonra ilk defa bir Türk ekip önderliğinde yapılmış çalışmaların sonuçlarını içeriyor olması çalışmayı özel kılmaktadır. Çünkü bu çalışmalar ve ortaya konulan sonuçlar Türkiye'deki Arkeolojik çalışmaların dünya ölçeğinde ne durumda olduğunu göstermesi, ülkemizdeki arkeolojik çalışmaların yöntem biliminin ne düzeyde olduğunu sunması bakımından önemlidir. Antik kentler hakkında yayımlanan her makale değerlidir, ancak kazı bantları çalışmaların boyutunu, yöntemini, niteliğini, standartlarını bütüncül bir yaklaşımla gösteriyor olması nedeni ile öne çıkmaktadır. Aigai kentinin bu ilk bandı belirtilen unsurları sunması bakımından değerlidir. Söz konusu başarılı çalışmaların yeni kazı bantları ile taçlandırıldığını görmek bölge arkeolojisini ilgiyle takip eden herkesi mutlu edecektir.